

Samenwerken vraagt meer dan een goede klik

Een 'klik' is een goede basis voor samenwerking. Maar daarmee gaat het nog niet automatisch en blijvend goed. Om ieders talenten te benutten en de onderlinge relatie goed te houden, is het zinnig een samenwerkingsrelatie grondig door te spreken. Dat kan met de LHV-gesprekscyclus Samenwerking Op Maat. Vier huisartsen die eraan meededen vertellen over hun ervaringen. 'Als we dit niet hadden gedaan, was de verhouding over vijf jaar misschien wel scheef geweest.'

TEKST: BERBER BIJMA

Sander (36) en Chris (38) Nijdam namen ruim vier jaar geleden de praktijk van hun ouders over. Dat was van allebei niet per se het voornemen toen ze aan de geneeskundeopleiding begonnen. Toen ze beiden kozen voor de huisartsenopleiding, werd die overname wel een reële optie. Chris studeerde als eerste af aan de huisartsenopleiding en volgde meteen daarna zijn moeder op in de praktijk. 'Op 26 augustus 2020 kreeg ik mijn huisartsendiploma, op 1 september was ik praktijkhouder.' Sander deed een halfjaar later hetzelfde, waardoor ook hun vader met pensioen kon. 'Niks geen waarneming, gelijk ervoor gaan.' 'Onze ouders waren eigenlijk aan het wachten tot wij klaar waren met de opleiding', zegt Chris. Sander: 'Anders waren ze misschien wel eerder gestopt.'

En zoals dat in families gaat: de overdracht was niet heel formeel. Chris: 'We hebben het met z'n vieren geregeld, zonder professionele hulp. Daarna liepen we weleens tegen dingen aan, zoals de AGB-code van mijn vader die op een gegeven moment verliep en nog gekoppeld bleek te zijn aan patiënten in het ziekenhuis.

Gaandeweg kregen we de wens om de praktijk efficiënter en professioneler te organiseren.'

Tijdens de opleiding hadden ze verhoudingsgewijs weinig meegekregen over het praktijkhouderschap, zegt Sander. 'Doordat we ook niet eerst gingen waarnemen, zijn we zonder al te veel ervaring begonnen. Na verloop van tijd begin je je toch af te vragen of je het werk wel efficiënt doet. We hadden bij de overdracht wel een taakverdeling gemaakt, maar daar hebben we nooit echt meer naar gekeken. Een overlegstructuur hadden we ook niet. We liepen zo nu en dan naar elkaar toe om iets te bespreken, of even ons hart te luchten.'

■ BROERS EN COLLEGA'S

Kortom: ze kregen steeds meer behoefte om de praktijk meer efficiënt en doordacht te voeren. Ook over de

dubbelrol broer en collega wilden ze weleens met een onafhankelijke derde sparren. Chris: 'Die rollen kun je niet scheiden en dat hoeft ook niet. Het heeft z'n voordelen. Als je familie bent, doe je soms meer je best voor elkaar zonder dat je daar iets voor terug hoeft.' Sander: 'De gunfactor is hoog.' Er was nog een extra aanleiding om het traject Samenwerking Op Maat te volgen. Chris was een halfjaar eerder praktijkhouder geworden dan Sander en zat daardoor wat beter in de praktijkvoering. Ook assistentes kregen de gewoonte om naar hém toe te lopen met vragen. 'Het raakte gaandeweg wat uit verhouding', zegt Sander. 'Chris zat soms helemaal vol met assistentenoverleg, terwijl het bij mij rustig was. De drukte was niet goed verdeeld. We wilden het speelveld meer gelijktrekken.'

Hebben ze in de gesprekken nieuwe dingen over elkaar geleerd? 'Na 36 jaar is er maar weinig écht nieuw', zegt Sander met een lach. Chris: 'We hebben allerlei dingen dieper uitgelopen, weten elkaars prioriteiten nu beter en kunnen meer gebruik maken van elkaars kwaliteiten.'

Op het moment van het interview heeft het laatste gesprek nog niet zo

'De drukte was niet goed verdeeld. We wilden het speelveld meer gelijktrekken.'

lang geleden plaatsgevonden. Bovendien is Sander er daarna een paar weken tussenuit geweest omdat hij een dochter kreeg. 'Het is iets te kort om nu al te zeggen wat de gesprekken hebben opgeleverd', zegt Sander. 'In ieder geval gestructureerd, ingepland overleg. We zijn ook bezig de rest van het team er nu in mee te nemen dat ze net zo makkelijk met mij kunnen overleggen als met Chris.' Chris: 'En we doen een aantal kleine dingen anders. Ik deed bijvoorbeeld standaard de declaraties. Dat hebben we onlangs samen gedaan, zodat Sander het net zo makkelijk kan doen.'

■ LEUK EN PRAKTISCH

'Het liep de afgelopen jaren allemaal wel in de praktijk', zegt Chris. 'Patiënten waren tevreden en tussen ons was er geen wrijving. We zijn dit traject dus niet uit nood begonnen, maar we merkten wel dat we sommige dingen beter konden regelen en dat we de taakverdeling meer in evenwicht moesten brengen. Als we dat niet hadden gedaan, was de verhouding over vijf jaar misschien wel echt scheef geworden. En een traject Samenwerking Op Maat is ook heel leuk om te doen. Helemaal niet zweverig, maar lekker praktisch en concreet.' Sander: 'Dat we het leuk vonden, komt misschien ook omdat we er op tijd mee waren gestart. En naast leuk was het ook echt de moeite waard. Wie weet gaan we het over een paar jaar nog eens doen. Zo nu en dan een opfriscursus samenwerking kan geen kwaad.'

'We hebben nog steeds jaarlijkse SOM-dagen'

Marije Meijerink en Linda Groot volgden in 2022 een traject Samenwerking op Maat. Eerder vertelde Groot hierover in De Dokter. Een paar maanden geleden evalueerden ze dat traject, samen met LHV-gespreksbegeleider Heleen van Bloemendaal.

Het echtpaar Linda Groot en Olof Schwantje heeft al dertig jaar een huisartsenpraktijk in de Zwolse wijk Assendorp. Marije Meijerink volgde een deel van haar opleiding bij hen en trad daarna als hidha in dienst. Rianne Sloothaak-Hoekstra werkte in diezelfde praktijk als waarnemend huisarts. Per 1 januari 2024 zijn Meijerink en Sloothaak een eigen duopraktijk gestart in hetzelfde pand als de bestaande praktijk. In de jaren daarvoor was de patiëntenpopulatie al flink gegroeid en waren nieuwe patiënten direct op naam van Meijerink en Sloothaak gekomen. De beide duopraktijken delen de praktijk- en assistentkosten en hebben elk hun eigen patiënten op naam. Ter voorbereiding op de nieuwe situatie volgde het viertal medio 2022 een traject Samenwerking op Maat (SOM). 'SOM leeft nog steeds in onze samenwerking', vertelt Groot. 'We gaan ieder jaar anderhalve dag met z'n vieren weg. Tijdens die SOM-dagen

evalueren we het afgelopen jaar en bespreken we inhoudelijke punten voor de samenwerking. Vorig jaar hebben we het bijvoorbeeld gehad over een toekomstbestendige praktijk en hoe we in dat kader met digitalisering willen omgaan. Tijdens die anderhalve dag komen we ook steeds terug op de kern van het SOM-traject: het bespreken van onze belangen, behoeften en wensen.'

■ BEHOEFTE UITSPREKEN

'Het SOM-traject was erg leerzaam', zegt Meijerink. 'Wat we toen hebben afgesproken, zijn we daarna gaan uitvoeren. We hebben onder andere de punten uit het traject overgenomen in onze reguliere overlegagenda. Maar het heeft even tijd nodig voor je alles goed doet. Bij de evaluatie bleek dat we toch nog een paar dingen wilden aanpassen. Daarom hebben we onze reguliere overlegagenda na de evaluatie nog aangepast.' Die aanpassing hield onder meer in

dat het viertal er nóg scherper op wil zijn om de eigen behoeften en wensen te benoemen, ook als die klein zijn. Groot: 'Wij zijn goede hulpverleners voor anderen. In het benoemen van wens of behoefte van onszelf, zijn we minder goed. Soms vind je iets eigenlijk te kinderachtig van jezelf om het hardop te zeggen. Maar dan kan het onderhuids toch wat blijven hangen. Als je het hardop zegt, is het meteen uit de lucht.' Meijerink: 'Het is belangrijk dat je juist kleine dingen in een ontspannen omgeving met elkaar deelt. Daardoor begrijp je elkaar beter. Bovendien voorkom je dat iets alsnog groot wordt.'

Groot: 'We hebben bij de evaluatie afgesproken dat we ons gezamenlijk overleg beginnen met een "zeurtje": iets dat we zelf eigenlijk maar klein vinden, maar dat toch een beetje

'Soms moet je niet te lief voor elkaar willen zijn of vragen voor elkaar willen invullen.'

dwars zit. Zo heb ik de laatste keer iets gezegd over de doos van het nieuwe koffiezetapparaat, die maar op tafel bleef staan in de algemene ruimte. Waarom ruimt niemand die op? Dat lijkt misschien klein, maar uiteindelijk staat die doos natuurlijk wel voor iets groters: hoe gaan we met elkaar om, hoe zien we onze onderlinge en gezamenlijke verantwoordelijkheid? Het gaf mij lucht om het toch even te benoemen.'

Achter ogenschijnlijk kleine vragen of behoeftes zit vaak iets groters, zegt

ook Meijerink. 'En dat zegt ook iets over jezelf. Zo blijven wij onszelf als onderdeel van een samenwerking steeds verder ontwikkelen.'

■ NIET VOOR ELKAAR INVULLEN

De onderlinge samenwerking bespreken met een onafhankelijke gespreksleider bevalt het viertal heel goed. Meijerink: 'We konden voorheen al heel goed met elkaar overweg. Dat wilden we vooral zo houden. Het SOM-traject heeft ons handvatten gegeven om grote en kleine dingen te bespreken. Soms moet je niet te lief voor elkaar willen zijn of vragen voor elkaar willen invullen.' Zonder het SOM-traject was de samenwerking waarschijnlijk ook wel goed verlopen, 'maar we komen nu meer tot ons recht', zegt Groot. 'Inhoudelijke zaken organiseren is niet zo ingewikkeld. We kunnen van alles regelen. Praten over je eigen visie, je waarden, je motivatie is lastiger. De gesprekken hebben onze start met elkaar makkelijker gemaakt. Voor Olof en mij betekende het dat we na dertig jaar in een andere fase kwamen, met een praktijk naast de onze. Daar kwam bij mij een soort van rouw bij kijken. Maar juist doordat ik dat heb uitgesproken, waren die gevoelens ook weer snel weg.' 'Misschien nodigen we over een jaar of twee Heleen nog eens uit voor een nieuwe update van onze samenwerking', zegt Groot. 'Wellicht dat we tegen die tijd willen verkennen hoe Olof en ik aan onze opvolging willen gaan werken; we zijn nu 61 en willen in principe doorwerken tot we 67 zijn. Maar wat je situatie ook is, ik kan iedereen aanraden er een onafhankelijke gesprekspartner bij te halen. Wij ervaren het als heel waardevol.' 'Je hoeft echt niet te wachten tot er samenwerkingsproblemen zijn', vult Meijerink aan. 'Ook preventief kan het goed werken.' 1

In drie gesprekken naar duurzame samenwerking

Wil jij de samenwerking tussen jou en je (potentiële) maat of maten grondig onder de loep nemen? Misschien sta je voor het besluit om wel of niet samen te gaan werken, of loopt de samenwerking al een tijdje en wil je die optimaliseren. Het LHV-traject Samenwerking Op Maat (SOM) kan jullie verder helpen.

3 GESPREKKEN

Een SOM-traject is bedoeld voor praktijkhouders en bestaat uit drie gesprekken. De eerste twee gesprekken duren elk drie uren, de laatste anderhalf uur. Bij het traject horen ook een paar kleine huiswerkopdrachten.

GEEN GEDOE

Belangrijk is dat alle (beoogde) samenwerkingspartners ervoor voelen om het traject samen te doorlopen. Uitgangspunt van een SOM-traject is dat er geen 'gedoe' is tussen de gesprekspartners; een SOM-traject is bedoeld als positieve (door)start van een duurzame samenwerking.

EIGEN ONDERWERPEN

De precieze inhoud van de gesprekken is maatwerk. De samenwerkingspartners kunnen zelf onderwerpen aandragen. In de gesprekken komt in ieder geval aan de orde wat ieders kwaliteiten zijn en welke belangen, behoeften en wensen er bij elk van de gesprekspartners leven.

In de laatste sessie worden de gemaakte afspraken vastgelegd. Na afloop vindt nog een evaluatie plaats.

Interesse? Kijk op lhv.nl/academie, zoek op 'Samenwerking Op Maat'

